PRESUPPOSITIONS TRIGGERED BY THE ASPECTUAL OPERATOR WITHIN THE COMPLEX PREDICATE IN THE TELEVISUAL-POLITICAL DISCOURSE IN ROMANIAN

Laura Grama

PhD Student, „Alexandru Ioan Cuza" University of Iași

Abstract: The article approaches pragmatic issues of the complex predicate with aspectual operator within the televisual-political discourse in Romanian, more precisely the role of inchoative, continuous and terminative aspectual operators in triggering presuppositions as a type of linguistic implicit. It is emphasized that, through presuppositions, the politician-locutor conceals his opinion on the topics in question and the way he chooses to introduce the presuppositions proves his conversational ability.

Keywords: presuppositions, presupposition triggers, aspectual operator, complex predicate, televisual-political discourse

Presupoziţiile, ca tip de implicit lingvistic, reprezintă „toate informaţiile care, fără a fi în mod direct, deschis, transmise (fără a constitui, în principiu, veritabilul obiect al mesajului transmis), sunt, totuşi, în mod automat declanşate prin formularea enunţului, enunţ în care ele se găsesc în mod intrinsec înscrise, oricare ar fi specificul cadrului enunţiativ"[1]. Astfel, „*presupoziţia* se află într-un strâns raport cu contextul literal, cu diverse construcţii sintactice, făcând abstracţie de condiţiile de ocurenţă ale enunţului şi aparţinând *componentei lingvistice*"[2], informaţiile cuprinse în presupoziţii fiind în legătură directă cu „realităţi deja cunoscute şi admise de către destinatar"[3]. Liliana Ionescu Ruxăndoiu descrie principalele clase de declanşatori de presupoziţii (cf. St. C. Levinson, *Pragmatics*, Cambridge University Press, Cambridge, 1983, p. 181-185), între care include „verbele care exprimă modificarea unei stări: a începe, a termina, a sfârşi, a încheia, a înceta, a pleca, a sosi, a ajunge"[4], acestea declanşând „presupoziţii lexicale"[5] în care „sensul unităţii lexicale care declanşează presupoziţia trimite totdeauna la un alt sens"[6] (cf. G. Yule, *Pragmatics*, Oxford University Press, Oxford, 1996, p. 27-30).

Lucrarea de faţă analizează transcrieri ale unor înregistrări specifice discursului televizual-politic din Luminița Hoarță Cărăuşu (coord.), *Corpus de limbă română vorbită*

[1] Catherine Kerbrat-Orecchioni, *L'implicite*, Edition Armand Colin, Paris, 1986, p. 25.
[2] Luminița Hoarță Cărăuşu, *Teorii şi practici ale comunicării*, Editura Cermi, Iaşi, 2008, p. 206 [=Cărăuşu, *Teorii*].
[3] Cărăuşu, *Teorii*, p. 203.
[4] Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Limbaj şi comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, Editura All Educational, Bucureşti, 2003, p. 56 [= Ruxăndoiu, *Limba*j].
[5] Pentru tipurile de presupoziţii clasificate în legătură cu anumite clase de declanşatori, vezi Ruxăndoiu, *Limba*j, p. 57-58.
[6] Ruxăndoiu, *Limba*j, p. 58.

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

actuală nedialectală, Editura Universităţii „Alexandru Ioan Cuza", Iaşi, 2013, p. 234-508 [= Cărăuşu, *Corpus*].

În cadrul discursului televizual-politic românesc, în corpusul analizat, sunt prezenţi sporadic operatori aspectuali incoativi, continuativi şi terminativi ca declanşatori de presupoziţii în structura predicatului complex cu suport semantic verbal. În continuare, analizăm presupoziţii declanşate de operatorii aspectuali incoativi (*a se apuca*, *a începe*), continuativi (*a continua*) şi terminativi (*a ajunge*, *a termina*, *a sfârşi, a înceta*), rolul acestora fiind, de multe ori, „(fals) informativ", în sensul că „presupoziţiile pot fi utilizate nu ca indicatori ai unor informaţii cunoscute, ci pentru a transmite direct o informaţie nouă", având astfel funcţie „retorică", „intenţională sau ilocuţionară"[7]. Este interesant de văzut felul în care emiţătorul-politician introduce presupoziţiile în conversaţie, mai ales că „abilitatea conversaţională a unui individ este reflectată şi de modul de introducere a presupoziţiilor" în care locutorul îşi disimulează „punctul de vedere asupra problemelor discutate, dând în felul acesta schimbului verbal orientarea dorită"[8].

> „MM: [...] Bugetu' de pensii s-a dezechilibrat în două mii nouă. La sfârşitu' lu' două mii opt a avut un mic dezechilibru↓ (gest cu degetele prin care indică mărimea mică) pe vremea Guvernului Năstase aveam un exceDENT↓ ++ pe:: au venit ei şi-au stins excedentu' respectiv. Sigur↓ excedentu' poate putem să-l discutăm de ce l-a ţinut. Tocmai că dacă apar astfel de momente să nu tai de la oameni. A fost un tip de politică↓ bună sau rea↓ sau rea↓ da' o politică care <MARC a rezistat MARC>. Sau↓ + după ce dăm ceva bani de la buget↓ *ne apucăm să tăiem* de la oameni↓ de la pensionari." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 435-436)

Operatorul aspectual incoativ *a se apuca* din cadrul predicatului complex „ne apucăm să tăiem" declanşează presupoziţia lexicală „până acum nu am tăiat de la oameni, de la pensionari". Apelul la plural în locul singularului trimite cu gândul la „un mecanism de atenuare a prejudiciului" [9] specific politeţii negative, prin care emiţătorul-politician evită să-şi acuze în mod direct adversarul politic de greşeli în gestionarea bugetului statului.

> „TB: dovada faptului că <MARC ştiu↑ MARC> + ce li se întâmplă↓ este că i-am şi sprijinit să obţină nouăzeci la sută din subvenţie↓ domnu' Antonescu.
> CA: Păi bun↓ da' să ajungă banii la oameni. (aplauze)
> TB: *Au început să ajungă*↓ nu pot ajunge într-o zi." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 287)

Operatorul aspectual incoativ *a începe* din cadrul predicatului complex „au început să ajungă" generează presupoziţia lexicală din care înţelegem că „până acum banii nu au ajuns la oameni", însă perfectul compus al verbului *a începe*, timp verbal ce „prezintă acţiunea verbală ca încheiată în mod cert într-un moment anterior procesului comunicării"[10], permite înţelegerea faptului că „deja banii au început să ajungă la oameni". În acest fel, emiţătorul-politician transformă în certitudine o acţiune asupra căreia plana nesiguranţa înfăptuirii,

[7] Liliana Hoinărescu, *Funcţia persuasivă a presupoziţiilor în discursul mediatic românesc*, în *Studii şi cercetări lingvistice*, LXVII, nr. 1, Bucureşti, 2016, p. 98 http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A25207/pdf (accesat la 7.01.2020)

[8] Liliana Ionescu Ruxăndoiu, *Naraţiune şi dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1991, p. 19 [= Ruxăndoiu, *Naraţiune*].

[9] Este vorba despre „impersonalizarea enunţurilor [...] prin apelul la plural în locul singularului", Ruxăndoiu, *Naraţiune*, p. 22.

[10] Dumitru Irimia, *Structura gramaticală a a limbii române. Verbul*, Editura Junimea, Iaşi, 1976, p. 82 [= Irimia, *Verbul*].

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

exprimată anterior de către interlocutorul-adversar politic prin verbul la conjunctiv prezent[11] „să ajungă", prefaţat de conjuncţia coordonatoare adversativă „da'".

„MM: Se creează <MARC o criză↓ MARC> şi oamenii *încep să ascundă* banii. Cei care lucrează↑ firmele↑ *încep să nu* mai *plătească*↓ şi în loc să să reuşim să păstrăm veniturile↓ ne scad." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 435)

Operatorul aspectual incoativ *a începe* la indicativ prezent[12] din cadrul predicatelor complexe „încep să ascundă" şi „încep să nu plătească" presupune faptul că „până acum nu s-a întâmplat ca oamenii să ascundă banii şi ca firmele să nu plătească taxele", presupoziţie întărită şi de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să ascundă", „să nu plătească", mod verbal ce exprimă „acţiuni reale şi sigure"[13] atunci când este subordonat indicativului. Astfel, vorbitorul transmite mai mult decât exprimă literal, afirmaţia sa cu privire la declanşarea unor acţiuni negative asupra bugetului statului având rol persuasiv asupra receptorului-votant.

„TB: Cât timp↓ fermieru'↑ va merge cu laptele să-l vândă la oraş↓ va merge cu PORcu' să-l vândă la oraş↓ uite vine Crăciunu'↑ ++ el va rămâne săRAC. Numai atunci când în MEdiu' rural↑ vom crea întreprinderi mici şi mijlocii↓ care să proceseze <MARC laptele↓ MARC> şi la oraş să plece BRÂNză↑ + tot soiu' de produse din lapte↓ iaurturi şi-aşa mai departe↓ să proceseze CARnea↑ şi la oraş să plece mezeluri↓ salamuri↓ cârnaţi↓ tot ce se poate face din carne↓ numai atunci fermiEru'↑ *va începe*↑ *să POAtă gândi*↑ să: + aTINgă↑ + la un moment dat↓ + prosperitatea." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 322)

În cadrul structurii predicative complexe cu doi operatori de predicativitate, respectiv operatorul aspectual *a începe* la indicativ viitor 1 şi operatorul modal *a putea* la conjunctiv prezent, forma de viitor 1 a verbului *a începe* declanşează presupoziţia lexicală conform căreia „fermierul nu îndeplineşte în prezent condiţiile necesare pentru a se putea gândi la obţinerea prosperităţii", în context, timpul viitor 1 având valoarea modală de *ipotetic*, ceea ce determină ca acţiunea să fie prezentată „ca o posibilitate doar, ca o ipoteză"[14]. Strategia vorbitorului de a utiliza şi verbul de modalitate *a putea* la conjunctiv prezent pe lângă primul operator de predicativitate, alături de suportul semantic verbal la infinitiv prezent „gândi", permite întelegerea faptului că „este posibil, dar nesigur ca, în viitor, fermierul să aibă condiţiile necesare pentru obţinerea prosperităţii economice". Ideea de acţiune posibilă, dar nesigură este indusă şi de faptul că acest predicat complex este selectat în locul celui cu un singur operator de predicativitate, respectiv „va începe", urmat direct de verbul „să atingă" în loc de verbul „a gândi" în poziţie de suport semantic verbal („va începe să atingă"), structură predicativă complexă ce ar fi prezentat acţiunea ca reală, sigură şi „urmând să se desfăşoare într-un moment posterior momentului comunicării verbale"[15].

„MP: […] Este clar că:: perioada care urMEAză↑ + /ă ne va afecta în primu' rând pe noi↓ şi că↑ din acest punct de vedere↓ /ă mesajele politice *conTInuă să fie incoerente*. Ce ne deranjează pe noi? Că dacă ar fi fost↑ aceste măsuri de austeriTAte↓ prezentate

[11] Conjunctivul „pune acţiunea verbală sub semnul *incertitudinii*; este *posibilă* realizarea ei, dar este *nesigură*", Irimia, *Verbul*, p. 99.
[12] Prezentul absolut al indicativului exprimă „acţiunea verbală în relaţie de simultaneitate cu momentul desfăşurării procesului de comunicare", Irimia, *Verbul*, p. 65.
[13] Irimia, *Verbul*, p. 100.
[14] Irimia, *Verbul*, p. 93.
[15] Se referă la „ipostaza de timp *absolut* a viitorului", vezi Irimia, *Verbul*, p. 92.

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

ca:↑ /î + (AK) pe un (AK) pe o perioadă determinată de timp↓ poate că şi nouă ne-ar fi fost uŞOR↑ să putem să /ă traverSĂM această perioadă↑ /î limitată în timp↓ dar↓ nu există NIciun fel de /ă /ă: ++ situAţie↑ prezentată pentru anul + două mii↑ unsprezece↑ în care /ă:: lucrurile să revină la normal↓ şi de aceea↓ considerăm că /ă în acest moment↓ SINgura noastră şansă↑ Unica şansă↑ pe care o mai au cetăţenii↑ este↑ acest răsPUNS↓ pe care încearcă să-l dea mişcarea sindicală." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 478)

În cadrul predicatului complex „continuă să fie incoerente", operatorul aspectual *a continua* „are presupoziţia acţiunii"[16] suportului semantic verbal la conjunctiv prezent, trimiţând cu gândul la faptul că: 1) „mesajele politice erau incoerente" şi 2) „mesajele politice încă sunt incoerente", idee susţinută şi de indicativul prezent[17] al verbului de aspect. În acest fel, emiţătorul-lider sindical atrage atenţia receptorului-votant asupra faptului că mesajele clasei politice în legătură cu măsurile de austeritate impuse nici nu au fost şi nici nu sunt credibile, astfel încât trebuie privite cu precauţie. Presupoziţiile sunt utilizate strategic de către emiţătorul-lider sindical, pentru a-i convinge pe „cetăţeni" că soluţia oferită, respectiv „acest răsPUNS↓ pe care încearcă să-l dea mişcarea sindicală", devine „SINgura noastră şansă↑ Unica şansă↑ pe care o mai au cetăţenii".

„MG: […]Acum dumneavoastră îl vedeţi pe acelaşi domn Oprea↑ + drept cel mai bun paznic la STÂnă↓ şi l-aţi propus drept ministru de Interne în Guvernul Negoiţă. (aplauze în sală) Păi în logica ASta de selecţie a cadrelor↑ + domnule Băsescu↓ + înseamnă că mâine poimâine Vanghelie↑ un gospoDAR↑ la Primăria sectorului cinci↓ îl propuneţi candidat de prim-ministru↓ + sau dacă sufleţelul doamnei Oprea vă spune ceva↑ o puneţi prim-ministru pe doamna Oprea↑ + pe doamna Udrea↑ pentru că↓ în în astfel de logică↓ nu puteţi să conduceţi o ţară↓ prin//

[…]

TB: am la dumneavoastră rugămintea↑ dacă este posibil bineînţeles↓ ++ să respectăm femeile. Sunteţi de acord? (rumoare în sală)

MG: Da.

TB: <? Do it. ?> (du it)

MG: Sântem mai mulţi de acord cu dumneavoastră.

TB: /ă: E-n regulă. Vă asigur că eu *voi continua să*:: le *respect*↓ chiar dacă interesu'↑ electoral mi-ar mi-ar dicta altfel." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 305-306)

Operatorul aspectual *a continua*, ce formează predicatul complex alături de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să respect", declanşează presupoziţii lexicale cu referire la atitudinea politicoasă constantă a emiţătorului faţă de femei, precum „am respectat şi respect femeile", viitorul propriu-zis al verbului de aspect având rolul de a reda „siguranţa realizării acţiunii" din perspectiva vorbitorului, care, atunci când selectează forma de viitor, „consideră deseori acţiunea săvârşită"[18]. De fapt, în acest context, rolul presupoziţiilor este în

[16] „Verbele aspectuale - a înceta să, a se opri să, a continua să, a termina să, a începe să, a apuca să, a ajunge să etc. - şi adverbele şi locuţiunile aspectuale şi de aproximare - mai, mai-mai, gata-gata, cât pe ce, încă [...] au presupoziţia acţiunii verbului principal, cel la care se anexează verbul / adeverbul aspectual", Ariadna Ştefănescu, *Conectori pragmatici*, versiune premergătoare tipăririi, p. 123 https://www.academia.edu/34925517/CONECTORI_PRAGMATICI?auto=download (accesat la 16.03.2020)

[17] „**Indicativul** este reprezentat de forme pe care vorbitorul le consideră ***reale***, deci redă în special valoarea <sigur> a **modalităţilor *epistemice***, în funcţie şi de sensul general al contextului", Paula Gherasim, *Semiotica modalităţilor: o analiză contrastivă româno-franceză*, Casa Editorială Demiurg, Iaşi, 1997, p. 101.

[18] Valerica Sporiş, *Valenţe semantico-stilistice ale timpurilor verbale în limba română. Prezentul şi viitorul indicativului*, în The Proceedings of the International Conference "Communication, Context, Interdisciplinarity". Section: Language and Discourse, 2, Editura Universităţii „Petru Maior", Târgu Mureş,

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

principal strategic şi doar secundar informativ, în sensul că vorbitorul TB intenţionează să-şi atragă simpatia publicului spectator şi telespectator al dezbaterii prin sublinierea calităţii sale de a fi mereu respectuos cu femeile, mai ales că intervenţia iniţială a vorbitorului MG, contracandidat politic, a fost primită cu „(aplauze în sală)".

„TB: [...] esenţial este↑ + să dezvoltăm↓ + o politică de: + cuPLAre↑ a României↑ + la: + Asia Centrală↑ şi în mod deosebit la zona caspică↑ ceea ce + noi↑ + am materializat↓ şi *vom continuA*↑ *să materializăm*↓ prin parteneriate↓ + cu ţări + deţinătoare de energie." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 311)

În acelaşi sens, operatorul aspectual *a continua* la indicativ viitor 1, din structura predicatului complex „vom continua să materializăm", presupune faptul că „şi în prezent materializăm o politică de cuplare a României la Asia Centrală". Emiţătorul reliefează credibilitatea partidului de guvernământ ca urmare a constanţei în timp a acţiunilor acestuia: afirmaţia „am materializat" + presupoziţia „materializăm" + afirmaţia „vom continuA↑ să materializăm".

„MG: Sânt absolut convins că Marea Neagră *va continua să fie un punct* strategic important + pentru România↑//" (Cărăuşu, *Corpus*, p. 312)

Operatorul aspectual *a continua*, la indicativ viitor 1, ce formează predicatul complex alături de suportul semantic verbal la conjunctiv prezent „să fie (un punct)", declanşează presupoziţii lexicale, implicând siguranţa vorbitorului în legătura cu subiectul în discuţie: 1) „Marea Neagră a fost un punct strategic pentru România" şi 2) „Marea Neagră încă este un punct strategic pentru România". Valoarea semantică de *certitudine*, exprimată contextual de viitorul verbului *a continua*, este întărită prin declaraţia „Sânt absolut convins", având rolul de a-l convinge pe receptor că afirmaţiile emiţătorului-politician sunt credibile prin faptul că sunt asumate.

„OS: O presiune politică] din aFAra grupului parlamentar spuneţi?

AN: După părerea mea da. Care a venit de la Guvern↑ de la Cotroceni↑ nu ştiu de unde↓ şi nu este problema mea↑ decât să conSTAT acest lucru. Deci↓ în acest‖ A apărut o enervare EXtraordinară în cadru' dezbaterii↓ pentru că + colegii noştri↑ + ştiau↑ + şi era (AK) a fost cred↓ prima dată când + un raport al unei comisii a fost <MARC complet MARC> modificat↓ VOturile au mers în cu TOtul alt sens↓ decât voturile din comisia de specialişti din din Parlament. Aici↓ + eu am avut mai multe intervenţii↓ şi /î::: probabil că aţi reţinut unele dintre intervenţiile mele de procedură↓ şi unele intervenţii de fond. Practic însă↑ + NIciuna dintre /î (AK) niciunu' dintre aceste elemente nu a fost acceptat în dezbatere. Şi practic↓ /î tăvăLUgul↑ unei majoriTĂŢI↑ care a fost impus în dezBAtere↓ + a dus la↑ repet↓ la o enervare extraordinară în cadru' grupului. Şi de aceea↑ la un anumit moment↓ colegii noştri au spus <CIT Nu are niciun sens↓ *să continuăm*↓ + noi *să intervenim*↑ să dăm argumente↑ să spunem [ce s-a întâmplat la comisie↑ CIT>//" (Cărăuşu, *Corpus*, p. 489)

În cadrul predicatului complex „să continuăm […] să intervenim", operatorul aspectual *a continua* presupune faptul că „am intervenit deja cu argumente cu privire la cele petrecute în comisie". În acest context, conjunctivul prezent al verbului *a continua* are rolul

2012, p. 981 https://old.upm.ro/cci12/volCCI_II/Pages%20from%20Volum_texteCCI2-116.pdf (accesat la 18.03.2020)

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

de a exprima „continuarea […] sigură a acţiunii anterioare când urmează după alt verb”[19]. Prin combinaţia cu declaraţia „Nu are niciun sens”, ce prefaţează predicatul complex, emiţătorul consideră pe deplin încheiată obligaţia colegilor săi de a-şi justifica suplimentar acţiunile.

> „VF: Domnule Dragnea↓ aţi vorbit foarte puţin în această emisiune. Legat de această chestiune↓ anul trecut↑ + ne-am lăfăit în bani↓ anul acesta↑ *ajungem să tăiem* din pensii şi din salarii. CIfrele↑ vorbesc de la sine↓ nici nu mai trebuie să comentăm.” (Cărăuşu, *Corpus*, p. 479)

Operatorul aspectual terminativ *a ajunge* din cadrul predicatului complex „ajungem să tăiem” presupune faptul că „au existat semne că se va ajunge la tăieri din pensii şi din salarii”, indicativul prezent al verbului de aspect devenind un argument pentru faptul că acţiunea este o realitate. În cadrul predicatului complex, moderatorul utilizează persoana I şi pluralul în locul singularului ca strategie a politeţii negative, atenuând ceea ce interlocutorul-politician ar percepe drept o acuzaţie directă cu privire la faptul că banii din bugetul statului nu au fost cheltuiţi în mod judicios, în sensul că au fost cheltuiţi în funcţie de interese: un excedent la pensii şi salarii în an electoral vs. austeritate, chiar tăieri, în anul următor.

> „VV: După opinia mea↓ GuVERnul↑ este:↑ comPLET depăşit. El este↑ /ă:: el este acum paniCAT↓ şi ia măsuri în PRIpă↓ pe care NU le evaluează↓ ++ /ă şi din acest moment şi declaraţiile sânt contradictorii. Ieri am avut cu domnu’ Mitrea împreUnă un <MARC regal↑ MARC> cu <MARC ministru’ Muncii MARC>. Ministru’ Muncii a făcut nişte declaraţii <MARC descumpănitoare MARC>. *Ajunsese* chiar *să proMItă* că începe din nou creşterea. Eu i-am şi spus. Bernard Shaw zicea că cel mai uşor [e să te laşi de fuMAT↓” (Cărăuşu, *Corpus*, p. 472)

Operatorul aspectual *a ajunge* din cadrul predicatului complex „ajunsese să promită” marchează, prin trăsătura terminativă, punctul final al unui proces şi permite depistarea presupoziţiei lexicale „declaraţiile Ministrului Muncii erau din ce în ce mai descumpănitoare”. Prin intermediul presupoziţiei, emiţătorul-politician încearcă să convingă receptorul-votant de incompetenţa partidul de guvernământ, în cadrul căruia există o incoerenţă totală atât în privinţa măsurilor adoptate, cât şi în cazul declaraţiilor făcute de către membrii săi.

> „MŞ: Dacă <MARC se va întâmpla↑ MARC> să avem↓ ştiu eu↓ un efect al unei crize economice mult mai MAri↑ europene↓ care e‼ Uitaţi-vă ce se întâmplă↓ că nu e: ştiut cum va evolua↓ nimeni nu ştie ce se întâmplă↓ (VV zâmbeşte) în Europa asta. România e legată FOARte mult de ce se-ntâmplă în Europa. Probabil că o treBUi să luăm şi alte măsuri în momentu’ în care se întâmplă aşa ceva. Dacă nu se întâmplă↓ n-avem nicio problemă↓ şi *n-o să ajungem să majorăm* taxe şi [impozite anu’ viitor.” (Cărăuşu, *Corpus*, p. 435)

Operatorul aspectual terminativ la forma negativă *a ajunge* din cadrul predicatului complex „n-o să ajungem să majorăm” declanşează presupoziţia conform căreia „deocamdată

[19] Ion Coteanu, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Garamond, Bucureşti, 1996, p. 206 [= Coteanu, *Gramatica*].

BDD-A32437 © 2020 “Petru Maior” University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

nu sunt majorări de taxe şi impozite", viitorul popular[20] având în acest caz valoare ipotetică[21], în sensul că lasă să se înţeleagă faptul că „nu este sigur, dar este posibil să nu ajungem la o măsură extremă precum majorarea taxelor şi impozitelor". Astfel, afirmaţiile emiţătorului-politician au caracter relativ, în sensul că nu i se va putea reproşa că a oferit asigurări absolute cu privire la faptul că guvernul din care face parte nu va lua măsuri nepopulare.

> „CA: da' nici nu vreau să cad în situaţia↑ de a juca într-o operetă împreUnă cu dumneavoastră în care nu vreau <MARC să joc MARC>. Adică noi↑ care vorbim despre roMÂNI↓ despre drepturi↓ despre constituţii↓ şi dumneavoastră ne invitaţi aşa::↑ + foarte frumos↑ tovărăşeşte↑ <CIT Dom'le↓ să stăm↓ să facem o constituţie împreună. CIT> <F Stăm↓ F> domnule prim-ministru↓ da' până să stăm↑ + dumneavoastră sunteţi de acord↑ + că e normal ca să avem cât de cât încredere unii în alţii? Că ar trebui *să înceTAŢI*↓ + *să vă bateţi joc* de români//" (Cărăuşu, *Corpus*, p. 406)

Operatorul aspectual terminativ *a înceta* din cadrul predicatului complex „să încetaţi să vă bateţi joc" declanşează presupoziţia „vă bateţi joc de români" în legătură cu invitaţia anterioară a adversarului politic de a face împreună o constituţie. Astfel, presupoziţia „vă bateţi joc de români" are rol persuasiv asupra receptorilor-alegători prin atragerea atenţiei cu privire la faptul că sunt minţiţi sau sunt consideraţi uşor de păcălit.

> „OP: Domnule//
> VV: [adăugată la deficitu' dumneavoastră
> LN: Vorbea domnul Şeitan.]
> VV: dac-aţi fi dat la fel la educaţie↑ aţi fi avut cât noi. Aşa că lăsaţi↓ lăsaţi.
> OP: *Să termine* vă rog domnu' Şeitan [*de lămurit* problema cu Fondul Monetar." (Cărăuşu, *Corpus*, p. 448)

Operatorul aspectual terminativ *a termina* din cadrul predicatului complex „să termine de lămurit" permite înţelegerea faptului că „discuţia cu privire la Fondul Monetar nu a fost lămurită până la capăt", prin utilizarea conjunctivului prezent cu valoare de imperativ „*să termine*" moderatorul preluând controlul dezbaterii şi alocând din nou dreptul la cuvânt vorbitorului Şeitan a cărui intervenţie iniţială a fost întreruptă.

Concluzii

În studiul de faţă, am luat în discuţie aspecte pragmatice ale predicatului complex cu operator aspectual în limba română în cadrul discursului televizual-politic, şi anume rolul operatorilor aspectuali incoativi, continuativi şi terminativi în declanşarea presupoziţiilor ca tip de implicit lingvistic. Am evidenţiat faptul că, prin intermediul presupoziţiilor, locutorul-politician îşi disimulează opinia cu privire la subiectele în discuţie, iar felul în care alege să introducă presupoziţiile dovedeşte abilitatea conversaţională a acestuia.

BIBLIOGRAPHY

Izvoare

[20] Autorii *GALR, 1* (*Gramatica limbii române,* vol. 1, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005, p. 441) menţionează faptul că tipul acesta de viitor este des utilizat în limba română actuală, în special în stilul colocvial.

[21] Ion Coteanu (Coteanu, *Gramatica*, p. 204) indică „înţelesul suplimentar de incertitudine" pe care îl actualizează viitorul popular în anumite contexte.

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)

Hoarță Cărăușu, Luminița (coord.), *Corpus de limbă română vorbită actuală nedialectală*, Editura Universității „Alexandru Ioan Cuza", Iași, 2013.

Lucrări de specialitate

Coteanu, Ion, *Gramatica de bază a limbii române*, Editura Garamond, Bucureşti, 1996.

Gherasim, Paula, *Semiotica modalităţilor: o analiză contrastivă româno-franceză*, Casa Editorială Demiurg, Iaşi, 1997.

*** *Gramatica limbii române,* vol. 1, Editura Academiei Române, Bucureşti, 2005.

Hoarţă Cărăuşu, Luminiţa, *Teorii şi practici ale comunicării*, Editura Cermi, Iaşi, 2008.

Hoinărescu, Liliana, *Funcţia persuasivă a presupoziţiilor în discursul mediatic românesc*, în *Studii şi cercetări lingvistice*, LXVII, nr. 1, București, 2016, p. 97-119 http://www.diacronia.ro/ro/indexing/details/A25207/pdf (accesat la 7.01.2020)

Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Naraţiune şi dialog în proza românească. Elemente de pragmatică a textului literar*, Editura Academiei Române, Bucureşti, 1991.

Ionescu Ruxăndoiu, Liliana, *Limbaj şi comunicare. Elemente de pragmatică lingvistică*, Editura All Educational, Bucureşti, 2003.

Irimia, Dumitru, *Structura gramaticală a a limbii române. Verbul*, Editura Junimea, Iaşi, 1976.

Kerbrat-Orecchioni, Catherine, *L'implicite*, Edition Armand Colin, Paris, 1986.

Sporiş, Valerica, *Valenţe semantico-stilistice ale timpurilor verbale în limba română. Prezentul şi viitorul indicativului*, în The Proceedings of the International Conference "Communication, Context, Interdisciplinarity". Section: Language and Discourse, 2, Editura Universităţii „Petru Maior", Târgu Mureş, 2012, p. 975-984 https://old.upm.ro/cci12/volCCI_II/Pages%20from%20Volum_texteCCI2-116.pdf (accesat la 18.03.2020)

Ştefănescu, Ariadna, *Conectori pragmatici*, versiune premergătoare tipăririi, https://www.academia.edu/34925517/CONECTORI_PRAGMATICI?auto=download (accesat la 16.03.2020)

BDD-A32437 © 2020 "Petru Maior" University Press
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.142 (2026-11-14 22:57:48 UTC)